

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

**Державний заклад
„Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”**

Інститут фізичного виховання і спорту

Ю. В. Драгнєв

**ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА
ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ
„Професійний розвиток особистості в
інформаційно-освітньому просторі”**

*Навчальна програма для студентів
напряму підготовки 6.010201 галузі знань 0102
„Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини”
освітнього рівня (базова вища освіта) ОКР бакалавр*

**Луганськ
ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”
2012**

УДК 378.015.311(078)

ББК 74.480 p3–21

Д72

Рецензенти

- С. С. Єрмаков** – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Харківської державної академії дизайну і мистецтв
- Р. В. Клопов** – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спортивних ігор Запорізького національного університету (факультет фізичного виховання),
- В. П. Ляпін** – доктор біологічних наук, заслужений діяч освіти і науки, професор, завідувач кафедри фізичного виховання Східноукраїнського національного університету імені В. Даля

Драгнєв Ю. В.

Д72 Експериментальна програма спецкурсу „Професійний розвиток особистості в інформаційно-освітньому просторі” (Проект) / Ю. В. Драгнєв; Держ. заклад „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. – 31 с.

Необхідність впровадження даного спецкурсу в навчальний процес майбутнього вчителя фізичної культури визначається тим, що він реалізує виконання науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка з теми: „Теорія і методика застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури і основ здоров'я в умовах неперервної освіти” (Державний реєстраційний номер 0110U000756). У рамках виконання докторської дисертації на тему „Теоретичні та методичні засади професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційного простору” даний спецкурс призначено для розглядання аспектів особистісного, професійного розвитку та становлення студентів, майбутніх вчителів та вчителів у процесі професійної підготовки у вищій школі, а також фаз, стадій, етапів і рівнів професійного розвитку та становлення особистості у неперервній освіті в інформаційно-освітньому просторі. Впровадження спецкурсу здійснюється на спеціальності „Фізичне виховання” денної форми навчання за напрямом підготовки 6.010201 галузі знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини” освітнього рівня (базова вища освіта) ОКР бакалавр.

Спецкурс призначено студентам, викладачам, аспірантам, докторантам в межах проведення дослідно-експериментальної роботи в галузі знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини”.

УДК 378.015.311(078)

ББК 74.480 p3–21

Рекомендовано до впровадження в навчальний процес навчально-методичною комісією Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол 2 від 25 вересня 2012 року)

Рекомендовано до друку навчально-методичною радою Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (протокол 2 від 3 жовтня 2012 року)

© Драгнєв Ю.В., 2012

© ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012

Зміст

Пояснювальна записка	4
Програма спецкурсу	8
Теми лекційних, практичних занять та самостійної роботи	10
Методичні рекомендації щодо проведення спецкурсу	14
Запитання для модульного контролю	18
Висновки	20
Основна навчальна література	21
Додаткова навчальна література	23
Список використаних джерел	25
Критерії оцінювання навчальної діяльності	29

Пояснювальна записка

Проблема якісної фахової підготовки будь-якої фахівця завжди існувала і привертала увагу як педагогів так й психологів, оскільки її вирішення прямо пов'язане із питанням готовності майбутнього вчителя фізичної культури до професійної діяльності в умовах інформаційно-освітнього простору. Сутність процесу професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору визначається, як сукупність необхідних компонентів та зв'язків, які властиві цьому процесу як педагогічному феномену в системі фізичного виховання та вищій фізкультурній освіті.

Зміни і інноваційні педагогічні процеси, що відбуваються в сучасному суспільстві нашої держави вимагають від вищої школи перегляду концептуальної системи поглядів на професійну підготовку майбутніх вчителів фізичної культури у галузі „Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини”. Професійний потенціал розвитку сучасного вчителя фізичної культури складають: загальна і вища освіта, професійні знання, уміння і навички, специфічні здібності, професійні якості тощо. Зміни, які відбуваються з особистістю майбутнього вчителя фізичної культури в процесі фахової підготовки, приводять до становлення його особистості як провідного фахівця і професіонала у даній галузі знань напряму підготовки 0102 „Фізичне виховання і спорт”.

Вивчення змісту професійного розвитку особистості майбутнього вчителя фізичної культури необхідне для розробки спеціальних педагогічних та акмеологічних технологій управління професійно-значущим розвитком.

Особистий результат професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури, поза сумнівом, ширше за форми професійного досвіду та професійного становлення на етапах професійного зростання, де виділяються знання, уміння, навички тощо. Виходячи з цього професійний розвиток вимагає від майбутнього вчителя фізичної культури усвідомленого навчання у виші, яке повинно відрізняється специфічною діяльністю у напрямку підвищення рівня комп'ютерної грамотності та придбання високого рівня інформаційної культури.

Мета курсу – розглянути аспекти особистісного, професійного розвитку та становлення студентів, майбутніх вчителів та вчителів у процесі професійної підготовки у вищій школі, а також фази, стадії, етапи і рівні професійного розвитку та становлення особистості у неперервній освіті в інформаційно-освітньому просторі.

Завдання курсу – вивчити проблеми професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в контексті інформатизації вищої фізкультурної освіти; провести порівняльний аналіз професійних типів вчителів фізичної культури (радянський, пострадянський, український типи); ознайомитися з новою наукою, інформологією у переломленні до фізичного виховання; розглянути інформаційне суспільство і фізичну культуру; з'ясувати акмеологічні проблеми фізичної культури в контексті застосування інформаційних технологій у навчальному процесі.

Спецкурс складається з двох модулів, практичних занять та самостійної роботи. У першому модулі вивчаються такі лекції: „Радянський, пострадянський, український вчитель фізичної культури: порівняльний аналіз”, „Інформологія і фізичне виховання”; практичні заняття: „Інформаційне суспільство і фізична культура”;

самостійна робота: „Скласти портрет сучасного професіонала у сфері фізичної культури”.

У другому модулі вивчаються такі лекції: „Акмеологія фізичної культури та інформаційні технології”, „Професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури та інформатизація вищої фізкультурної освіти”; практичні заняття: „Акмеологічні технології у фізичній культурі”; самостійна робота: „Визначити соціальні умови для професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору”.

Необхідність впровадження даного спецкурсу в навчальний процес майбутнього вчителя фізичної культури визначається тим, що він реалізує виконання науково-дослідної роботи кафедри теорії і методики фізичного виховання Інституту фізичного виховання і спорту Луганського національного університету імені Тараса Шевченка з теми: „Теорія і методика застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної культури і основ здоров'я в умовах неперервної освіти” (Державний реєстраційний номер 0110U000756).

У рамках виконання докторської дисертації на тему „Теоретичні та методичні засади професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційного простору” даний спецкурс призначено для вивчення аспектів особистісного, професійного розвитку та становлення студентів, майбутніх вчителів та вчителів у процесі професійної підготовки у вищій школі, а також фаз, стадій, етапів і рівнів професійного розвитку та становлення особистості у неперервній освіті.

Спецкурс призначено для проведення дослідно-експериментальної роботи в межах Болонського процесу відповідно до завдань дослідження. Виходячи з цього

розподіл навчального часу пропонується наступним чином: лекційні заняття – 12 годин; практичні заняття – 4 години; самостійна робота – 4 години. Всього – 20 годин.

Нормативною основою спецкурсу виступає Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах [23] та навчальний посібник Я. Болюбаша [4] для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти „Організація навчального процесу у вищих закладах освіти”.

Теоретичною основою спецкурсу стали наукові дослідження зарубіжних та вітчизняних вчених, які присвячено професійному розвитку майбутнього вчителя (І. Корпачьова, О. Ларіна, В. Макєєва, В. Щербіна та ін.) [13; 17; 19; 26]; професійному розвитку особистості (С. Бегідова, Г. Ікрін, О. Кобялковська та ін.) [1; 12; 15]; професійному розвитку педагога (В. Бондарева, Н. Гуша, С. Земцова, Т. Макаренко, Л. Мозгарьов, К. Пірумова, Т. Полякова та ін.) [5; 8; 11; 18; 21; 22; 24]; професійному розвитку студента (Л. Депсамес, О. Д’ячкова, Н. Ключнікова, Ф. Койчуєва, Н. Мельник, та ін.) [9; 10; 14; 16; 20]. Комплексний аналіз наукової літератури з проблеми інформаційно-освітнього простору дозволив виокремити дисертаційні дослідження та наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, які було присвячено розгляду: освітнього простору, інформаційно-освітнього простору та інформатизації освіти (В. Богословський, Л. Васильченко, Л. Ворошилова та ін.) [3; 6; 7]; інформаційного простору (Т. Берестова, Н. Вараксіна, П. Рогова та ін.) [2; 25].

Впровадження спецкурсу здійснюється на спеціальності „Фізичне виховання” денної форми навчання за напрямом підготовки 6.010201 галузі знань 0102 „Фізичне виховання, спорт і здоров’я людини” освітнього рівня (базова вища освіта) ОКР бакалавр.

**Програма спецкурсу
„Професійний розвиток особистості в інформаційно-
освітньому просторі”**

№	Теми лекцій	Кредити	Всього годин	Лекції	Практичні	Самостійна робота
МОДУЛЬ 1						
1	Радянський, пострадянський, український вчитель фізичної культури: порівняльний аналіз			4		
2	Інформологія і фізичне виховання			4		
3	Інформаційне суспільство і фізична культура				2	
4	Скласти портрет сучасного професіонала у сфері фізичної культури					2
МОДУЛЬ 2						
5	Акмеологія фізичної культури та інформаційні технології			2		

6	Професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури та інформатизація вищої фізкультурної освіти			2		
7	Акмеологічні технології у фізичній культурі				2	
8	Визначити соціальні умови для професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору					2
	Усього	0,5	20	12	4	4

Діагностична робота:

- анкетування;
- тестування;
- опитування;
- творчі роботи.

**Теми лекційних, практичних занять
та самостійної роботи**

**МОДУЛЬ 2
Лекційні заняття**

Тема 1

*Радянський, пострадянський, український вчитель
фізичної культури: порівняльний аналіз*

Ідеологічні основи щодо діяльності вчителя фізичної культури у Радянському Союзі. Особливості перебування в освіті вчителя фізичної культури в пострадянський період. Освітні вимоги до вчителя фізичної культури в Україні.

Тема 2

Інформологія і фізичне виховання

Інформологія на стику фізики, філософії та інформатики. Фізичне виховання в контексті взаємозв'язку з інформологією. Простір, просторова організація інформації, закономірності просторової побудови інформаційних систем у контексті тілопобудови людини.

Практичні заняття

Тема 1

Інформаційне суспільство і фізична культура

Завдання:

1. Визначити взаємозв'язок інформаційного суспільства з фізичною культурою.
2. Підібрати форми взаємодії інформаційного суспільства та вчителя фізичного виховання.

Самостійна робота

Тема 1

Скласти портрет сучасного професіонала у сфері фізичної культури

МОДУЛЬ 2

Лекційні заняття

Тема 1

Акмеологія фізичної культури та інформаційні технології

Основні положення акмеології як науки. Міжпредметний зв'язок акмеології та інформаційних технологій. Закономірності досягнення (акме) індивідуального розвитку майбутнього вчителя фізичної культури. Удосконалення професіоналізму майбутнього вчителя фізичної культури за допомогою інформаційних технологій.

Тема 2

Професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури та інформатизація вищої фізкультурної освіти

Професійний розвиток як психолого-педагогічна проблема. Інформатизація вищої фізкультурної освіти в контексті професійного становлення майбутнього вчителя фізичної культури. Вплив інформатизації вищої фізкультурної освіти на професію вчителя фізичної культури. Напрями професійного розвитку у межах інформатизації вищої фізкультурної освіти.

Практичні заняття

Тема 1

Акмеологічні технології у фізичній культурі

Завдання:

1. Визначити вплив акмеологічних технологій, спрямованих на професійний розвиток вчителя фізичної культури.
2. Підібрати конкретну акмеологічну технологію для професійного розвитку вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору.

Самостійна робота

Тема 1

Визначити соціальні умови для професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору

Знання з професійного розвитку особистості в інформаційно-освітньому просторі представлені такими напрямками: дифініції акмеології фізичної культури та професійної діяльності; професійний розвиток у контексті наукових доробок дослідників у галузі педагогіки та психології; стадії, етапи і рівні професіоналізму, професійного розвитку та становлення особистості; концептуальні засади розвитку інформаційного суспільства; особливості інформаційно-освітнього простору; роль інформації та комп'ютера в контексті професійного розвитку; комп'ютерна грамотність, інформаційна компетентність, інформаційна культура; інформаційну взаємодія комп'ютера та учнівської молоді; інформаційні ресурси в мережі Internet.

Після завершення вивчення спецкурсу студенти повинні знати: поняття: „професійний розвиток”,

„професійне становлення”, „взаємозв’язок особистісного і професійного розвитку”; „саморозвиток”, „професійний саморозвиток”, „особистісний саморозвиток”, „самореалізація”, „самоактуалізація”, „творчість”; „професіоналізм”, „педагогічна професія”, „професіоналізація”, „професійна діяльність”, „професійний вибір”; „простір”, „інформація”, „освітній простір”, „інформаційний простір”, „кіберпростір”, „інформаційно-освітній простір”, „єдиний світовий інформаційно-освітній простір”, „єдиний інформаційний простір”, „єдиний інформаційно-освітній простір”, „відкритий фізкультурно-освітній простір”; „інформаційне середовище”, „інформаційне освітнє середовище”, „інформаційно-навчальне середовище”, „інформаційно-технологічне середовище”, „інформаційно-комунікаційне середовище”, „інформаційно-предметне середовище”, „інформаційно-наочне середовище”, „навчально-інформаційне середовище”, „мережне середовище навчання”, „інтерактивне навчальне середовище”, „віртуальне навчальне середовище”, „віртуальне середовище”, „інформаційна сфера”; кризи професійного становлення й вектори професійного розвитку особистості; безперервність освіти як чинник формування фізкультурно-грамотного вчителя фізичного виховання; безперервність фізкультурної освіти як чинник формування нового світогляду із застосуванням інформаційних технологій; безперервність самоосвіти як чинник формування конкурентоспроможного вчителя фізичної культури на Європейському та Світовому ринках праці в умовах інформаційно-освітнього простору; основні завдання науки „Інформологія”; акмеологічні аспекти професійного зростання майбутнього вчителя фізичної культури.

Методичні рекомендації щодо проведення спецкурсу

Під час проведення спецкурсу необхідно застосувати особистісно зорієнтовані тренінгові технології, серед яких тренінг **рефлексивності та особистісно зорієнтований тренінг**. Зауважимо, що тренінг виступає методом активного навчання майбутнього вчителя фізичної культури, основним завданням якого є сприяння професійному розвитку та формуванню знань, умінь і навичок відповідно до умов інформаційно-освітнього простору. Розвиток рефлексії у майбутнього вчителя фізичної культури необхідно починати з формування його професійних якостей, оскільки рефлексивність виступає як інтегруючий елемент процесу професійного розвитку. Сучасні галузеві стандарти націлюють викладача на оснащення майбутнього вчителя фізичної культури базовими знаннями, ніж на формування професійно значущих характеристик відповідно до умов інформаційного суспільства.

Вкажемо, що тренінг **рефлексивності** у майбутнього вчителя фізичної культури є основною умовою підвищення рівня професіоналізму, за допомогою якого з'являються можливості: мати рефлексивне відношення до особистісного і професійного розвитку в умовах інформаційно-освітнього простору; розвиток здатності до формування індивідуально-особистісної позиції щодо використання комп'ютера в професійній діяльності.

Приведемо приклад тематичного плану рефлексивного тренінгу.

Тема А. Професія і особистість майбутнього вчителя фізичної культури (Створення образів та їх інтерпретація. Конструювання колективного образу ідеального майбутнього вчителя фізичної культури. Групова рефлексія).

Тема В. Фізкультурна реальність, способи її розуміння в інформаційному суспільстві (Визначення з особистісними якостями, які виступають бар'єрами на шляху професійного розвитку в умовах інформатизації освіти. Імпровізація визначених образів професійної діяльності в майбутньому амплуа, які символізують узагальнені перешкоди для професійного розвитку. Групова рефлексія особливостей фізкультурної освіти, її аналіз і способи побудови моделі ідеального вчителя фізичної культури в інформаційному суспільстві).

Тема С. Цінності та етичні норми майбутнього вчителя фізичної культури (Групова рефлексивна дискусія з етичних норм у професійній діяльності майбутнього вчителя фізичної культури. Розробка рекомендацій самим собі в майбутньому. Індивідуальна та групова рефлексія проведення тренінгу).

Представлені теми рефлексивного тренінгу спрямовано на: актуалізацію та переосмислення професії вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору; розвиток здатності до різних типів рефлексії (особистісної, комунікативної, інтелектуальної, групової); орієнтацію в майбутній професійній діяльності на професійні здібності з використанням комп'ютера; розуміння основних професійних цінностей роботи майбутнього вчителя фізичної культури у загальноосвітньому навчальному закладі з урахуванням застосування інформаційних технологій на уроці фізичної культури та у позаначальній діяльності.

У процесі визначення інтегративних особистісно орієнтованих технологій ми виокремили технологію **проектування сценаріїв професійного зростання**.

Для майбутнього вчителя фізичної культури професійне зростання розуміється як безперервний процес розкриття свого професійного потенціалу, який впливає на

професійну діяльність в загальноосвітньому навчальному закладі. Істотним елементом професійного зростання майбутнього вчителя фізичної культури є наявність ідеалів в професії. Під ідеалом ми розуміємо уявний образ ідеального вчителя фізичної культури, який працює в інформаційному суспільстві. На підставі цього вчитель фізичної культури повинен бути всебічно і гармонійно розвинутою особистістю. Тому формування особистості майбутнього вчителя фізичної культури є найважливішим завданням у вищій фізкультурній освіті в умовах інформаційно-освітнього простору. Ідеалом для сучасних майбутнього вчителя фізичної культури може бути вчитель-новатор. Але сліпе копіювання кращого зразку вчителя не буде сприяти виробленню свого індивідуального стилю професійної діяльності. Тому студентам спеціальності „Фізичне виховання” необхідно допомогти у формуванні адекватної самооцінки, свого професійного іміджу відповідно до умов інформаційно-освітнього простору. Саме професійна підготовка повинна сприяти формуванню у майбутнього вчителя фізичної культури перспективи професійного зростання в інформаційному суспільстві. Для майбутнього вчителя фізичної культури педагогічна умілість визначається високим рівнем професіоналізму, який включає в себе ґрунтовне знання теорії і методики фізичного виховання, анатомії, вікової психології та фізіології, системою навчально-виховних умінь і навичок, розвинені професійно-особистісні якості тощо; педагогічна майстерність характеризується високим ступенем досконалості навчальної вправності з урахуванням застосування комп'ютера на уроці фізичної культури та у позанавчальній діяльності, завдяки чому досягається висока ефективність процесу навчання; педагогічна творчість характеризується внесенням у в урок фізичної

культури інноваційних та інформаційних технологій, удосконалення методів, прийомів та засобів навчання; педагогічне новаторство визначається внесенням і здійсненням прогресивних ідей відповідно до умов інформаційно-освітнього простору. Ми класифікували сценарії професійного зростання майбутнього вчителя фізичної культури. По-перше, це сценарії, які пов'язані із застосуванням інформаційних технологій у професійній діяльності; по-друге, сценарії, які спрямовано на усвідомлення формування нового типу вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору; по-третє, сценарії, які ураховують вплив концептуальних засад розвитку інформаційного суспільства на професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури. У сценаріях, які пов'язані із застосуванням інформаційних технологій у професійній діяльності пропонуються такі теми: „Вчитель фізичної культури і комп'ютер”, „Використання інформаційних технологій на уроці фізичної культури”, „Інформаційна культура, фізичне виховання, вчитель фізичної культури”. Розробляючи сценарії, які передбачають усвідомлення формування нового типу вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору, можливо розглянути наступні теми: „Радянський, пострадянський, український вчитель фізичної культури”, „Інформатизація, комп'ютеризація, фізична культура”, „Інформологія і фізичне виховання”. У проектуванні представлених професійних тренінгів пріоритетна роль належить вдосконаленню особистості майбутнього вчителя фізичної культури, формуванню професійних мотивів, професійних компетенцій та професійно важливих якостей з урахуванням умов інформаційно-освітнього простору.

**Запитання
для модульного контролю**

Модуль 1

1. Які Ви знаєте ідеологічні основи щодо діяльності вчителя фізичної культури у Радянському Союзі?
2. Які є особливості перебування в освіті вчителя фізичної культури в пострадянський період?
3. Що входить до освітніх вимог, які пред'являються вчителю фізичної культури в Україні?
4. Що таке інформологія, як наука, на стику фізики, філософії та інформатики?
5. Який існує взаємозв'язок фізичного виховання з інформологією?
6. Як простір, просторова організація інформації, закономірності просторового побудови інформаційних систем впливають на тілопобудову людини?
7. Який є взаємозв'язок інформаційного суспільства з фізичною культурою?
8. Які є форми взаємодії інформаційного суспільства та вчителя фізичного виховання?
9. У чому полягає портрет сучасного професіонала у сфері фізичної культури?
10. Які існують цінності та етичні норми майбутнього вчителя фізичної культури в інформаційно-освітньому просторі?

Модуль 2

1. Які є основні положення акмеології як науки?
2. Що таке міжпредметний зв'язок акмеології та інформаційних технологій?
3. Які існують закономірності досягнення (акме) індивідуального розвитку майбутнього вчителя фізичної культури?
4. Як відбувається удосконалення професіоналізму майбутнього вчителя фізичної культури за допомогою інформаційних технологій?
5. Чому професійний розвиток характеризується як психолого-педагогічна проблема?
6. Як впливає інформатизація вищої фізкультурної освіти на професійне становлення майбутнього вчителя фізичної культури?
7. Як впливає інформатизація вищої фізкультурної освіти на професію вчителя фізичної культури?
8. Які є напрями професійного розвитку у межах інформатизації вищої фізкультурної освіти?
9. Як впливають акмеологічні технології на професійний розвиток вчителя фізичної культури?
10. Які конкретні акмеологічні технології впливають на професійний розвиток вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору?

Висновки

Однією з центральних ідей професійного розвитку є ідея переходу від школи теоретичних знань до школи культури в інформаційно-освітньому просторі, де розгляд професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури, як частини загального розвитку, усвідомлюється через безперервність освіти тощо. У цьому сенсі безперервність повинна буде забезпечуватися як необхідна суб'єктивна потреба особистості. Це відноситься до вищої фізкультурної освіти, тому що безпосередньо є злиття з культурою – фізичною культурою майбутнього вчителя як об'єкта та суб'єкта в майбутній професійній діяльності. Зараз прагнення майбутніх вчителів фізичної культури постійно підвищувати свою професійну компетентність, самовдосконалюватися та підвищувати значущість своєї спеціальності на Європейському просторі відбувається через професійний розвиток в умовах інформаційно-освітнього простору.

Даний спецкурс дає можливість вивчити професійний розвиток майбутніх вчителів фізичної культури саме в інформаційно-освітньому просторі, який є проблемою, яка не має достатньо ґрунтовного вивчення з різних боків її актуальності. Цей процес має певні особливості виходячи з того, професійний розвиток в інформаційно-освітньому просторі потребує спочатку вивчення цього феномену взагалі (розглядаємо як довготривалий процес), і феномену інформаційно-освітнього просторі в Україні, який поступово буде формувати інформаційний світогляд усіх фахівців взагалі та майбутніх вчителів фізичної культури зокрема.

Основна навчальна література

1. Драгнев Ю. В. Акмеологія і професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури, як нова проблема в педагогічній теорії і практиці української вищої фізкультурної освіти / Ю. В. Драгнев // Спорт, духовність і гуманізм в сучасному світі: матеріали VIII Міжнар. Наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 14 жовтня 2010 р.). / під ред. Л. О. Демінської; ДДІЗФВіС. – Донецьк, 2010. С. 65 – 69.
2. Драгнев Ю. В. Професійний розвиток майбутнього вчителя фізичної культури у світлі реформування вищої фізкультурної освіти в Україні / Ю. В. Драгнев // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук. праць за ред. Єрмакова С. С. – Харків – Донецьк: ХДАМД (ХХІІ), 2010, №12. – С. 45 – 47.
3. Закон України «Про професійний розвиток працівників» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4312-17>
4. Каминская М. В. Профессиональное развитие учителя в процессе освоения им деятельности в системе развивающего образования : дис. ... д-ра психол. наук : 19.00.07 / Каминская Маргарита Владимировна : М., 2004. – 396 с.
5. Лунина В. В. Личностное развитие. Профессиональное развитие. Профессиональный рост / В. В. Лунина // Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия „Гуманитарные науки”, 2008. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

science.ncstu.ru/articles/hs/2008_06/38.pdf/file_download

6. Митина Л. М. Личностное и профессиональное развитие человека в новых социально-экономических условиях // Вопросы психологии. 1997. – № 4. – С. 45 – 48.
7. Митина Л. М. Учитель как личность и профессионал (психологические проблемы). – М., 1994. – С. 46.
8. Митина Л. М. Психология развития конкурентоспособной личности / Лариса Максимовна Митина. – М. : МПСИ; Воронеж : МОДЭК, 2002. – 400 с.
9. Митина Л. М. Психология труда и профессионального развития учителя: Учеб. пособ для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр „Академия”, 2004. – 320 с.
10. Подзолков В. Г. Профессиональное развитие будущего учителя в условиях региональной системы непрерывного педагогического образования : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Подзолков Владимир Григорьевич : Москва, 1999. – 512 с.
11. Капцов А. В. Проблемы профессионального развития студентов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://konfep.narod.ru/kapc.htm>
12. Новикова В. А. Информационное образовательное пространство вуза как фактор формирования информационной профессиональной культуры будущего специалиста : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Новикова Вера Алексеевна; [Место защиты: Рязан. гос. пед. ун-т им. С. А. Есенина]. – Рязань, 2009. – 200 с.

13. Богословский В. И., Извозчиков В. А., Потемкин М. Н. Информационно-образовательное пространство – область функционирования педагогических информационных технологий. – Режим доступа : <http://www.ito.su/2000/IV/IV4.html>
14. Васильченко Л. В. Информационное образовательное пространство методической службы региона [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ukrdeti.com/firstforum/m4.html>

**Додаткова
навчальна література**

1. Кобялковская Е. А. Психологические особенности профессионального развития личности педагогов ДООУ в связи с выраженностью потребности в саморазвитии : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Кобялковская Елена Алексеевна . – Пермь, 2006. – 176 с.
2. Коваль Т. С. Информационная культура педагога дополнительного образования как условие его профессионального развития / дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08. – „Теория и методика профессионального образования” / Коваль Тамара Сергеевна. – Кемерово, 2007. – 193 с.
3. Козырева О. А. Основные аспекты отечественных и зарубежных концепций профессионального развития [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ifets.ieee.org/russian/depository/v10_i4/html/7.htm
4. Кондаков И. М., Сухарев А. В. Методологические основания зарубежных теорий профессионального

- развития [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.voppsy.ru/issues/1989/895/895158.htm#a9>
5. Концепция профессионального развития Сьюпера [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://psi.webzone.ru/st/329900.htm>
 6. Мельник Н. М. Средства формирования потенциала профессионального развития студента : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Мельник Надежда Михайловна. – Самара, 2002. – 230 с.
 7. Ворошилова Л. Информационно-образовательное пространство системы непрерывного образования специалистов по инновационной деятельности [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.aselibrary.ru/digital_resources/journal/irr/2005/number_2/number_2_3/number_2_3267/

Список використаних джерел

1. Бегидова С. Н., Леонтьев А. М., Хазова С. А. Психолого-педагогические условия реализации акмеологического подхода в профессиональном образовании [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.adygnet.ru/konfer/konfifk2007/soob/3/3BegidovaLH.htm>
2. Берестова Т. Ф. Библиотека как элемент информационного пространства (к разработке концепции) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.library.ru/1/kb/articles/article.php?a_uid=140
3. Богословский В. И., Извозчиков В. А., Потемкин М. Н. Информационно-образовательное пространство – область функционирования педагогических информационных технологий. – Режим доступа : <http://www.ito.su/2000/IV/IV4.html>
4. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти: Навч. посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти. – К.: ВВП „ОМПАС” 1997. – 64 с.
5. Бондарева В. В. Технология личностно-профессионального развития творческого педагога (На материале интегративного курса „Изобразительное искусство и художественный труд”) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Бондарева Вера Владимировна. – Волгоград, 2002. – 202 с.
6. Васильченко Л. В. Информационное образовательное пространство методической

- службы региона [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ukrdeti.com/firstforum/m4.html>
7. Ворошилова Л. Информационно-образовательное пространство системы непрерывного образования специалистов по инновационной деятельности [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.aselibrary.ru/digital_resources/journal/irr/2005/number_2/number_2_3/number_2_3267/
 8. Гуца Н. В. Профессиональное развитие педагога в структуре системы обеспечения непрерывности педагогических инноваций : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Гуца Наталья Валерьевна. – Казань, 2001. – 183 с.
 9. Деспамес Л. П. Непрерывное профессиональное развитие студентов педагогического колледжа : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Деспамес Лидия Петровна. – Н. Новгород, 2000. – 156 с.
 10. Дьячкова Е. С. Субъектные и средовые детерминанты личностно-профессионального развития студентов : диссертация... кандидата психологических наук : 19.00.13 / Дьячкова Елена Станиславовна. – Тамбов. – 2007. – 223 с.
 11. Земцова С. Г. Психолого-педагогические условия личностно-профессионального развития педагога в курсовой и послекурсовой деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Земцова Светлана Георгиевна. – Елец, 2003. – 238 с.
 12. Икрин Г. В. Особенности учебной деятельности и профессиональное развитие личности студента : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Икрин Григорий Валентинович. – Пермь, 1998. – 160 с.
 13. Карпачева И. А. Профессионально-творческое развитие будущих учителей в учебном процессе высшей школы : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 /

- Карпачева Ирина Анатольевна. – Елец, 2001. – 176 с.
14. Ключникова Н. Н. Формирование ценностных ориентаций в процессе профессионального развития студентов технического вуза : диссертация ... кандидата педагогических наук : 13.00.08 / Ключникова Наталья Николаевна; [Место защиты: С.-Петербург. гос. ун-т ГПС МЧС России]. – Ульяновск, 2009. – 229 с.
 15. Кобялковская Е. А. Психологические особенности профессионального развития личности педагогов ДОУ в связи с выраженностью потребности в саморазвитии : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 / Кобялковская Елена Алексеевна . – Пермь, 2006. – 176 с.
 16. Койчуева Ф. Х. Психологическое сопровождение личностно-профессионального развития студентов юридического факультета : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Койчуева Фатима Хусеевна. – Ставрополь, 2005 203 с.
 17. Ларина Е. А. Творческая самоактуализация как фактор личностно-профессионального развития будущих учителей начальных классов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Ларина Елена Александровна. – Курск, 2001. – 189 с.
 18. Макаренко Т. А. Формирование индивидуальных траекторий профессионального развития будущих социальных педагогов : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Макаренко Татьяна Александровна. – Якутск, 2006. – 188 с.
 19. Макеева В. С. Профессионально-личностное развитие будущего учителя в процессе физического воспитания : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.08 / Макеева Вера Степановна. – Орел, 2002. – 395 с.

20. Мельник Н. М. Средства формирования потенциала профессионального развития студента : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Мельник Надежда Михайловна. – Самара, 2002. – 230 с.
21. Мозгарев Л. В. Условия профессионального развития педагогов в системе повышения квалификации : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Мозгарев Лев Владимирович. – Воронеж, 2001. – 202 с.
22. Пирумова К. В. Смысложизненные ориентации как фактор профессионального развития педагога : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.13 / Пирумова Каринэ Валерьевна. – Москва, 2005. – 155 с.
23. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>
24. Полякова Т. И. Информационная культура современного педагога как фактор его профессионального развития : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Полякова Татьяна Ивановна. – СПб., 2005. – 209 с.
25. Рогова П. І., Вараксіна Н. В. Інформаційний простір України: роль освітянських бібліотек у його формуванні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://courses.urc.ac.ru/eng/u7-9.html>
26. Щербіна В. К. Особистісно-професійний розвиток майбутнього вчителя економіки в умовах інтерактивного навчання : дис. ... канд. наук : 13.00.04 / Щербіна Владислава Костянтинівна. – 2009.

**Критерії
оцінювання навчальної діяльності**

Діяльність студента:

- слухання лекцій;
- участь в дискусії на лекціях;
- участь в круглому столі;
- виконання самостійної роботи.

Поточний контроль:

Дві письмові модульні роботи.

Модуль 1 – 30 балів.

Модуль 2 – 30 балів.

Практичні заняття – 30 балів.

Самостійна робота – 10 балів.

Всього - 100 балів.

Форма семестрового контролю: залік

Карта оцінювання СРС

№	Види самостійної роботи студента	Максимальний бал рейтингу за вид (%)
1	Скласти портрет сучасного професіонала у сфері фізичної культури	5 балів
2	Визначити соціальні умови для професійного розвитку майбутнього вчителя фізичної культури в умовах інформаційно-освітнього простору	5 балів
	Усього	10 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програмно-методичне видання

Драгнєв Юрій Володимирович

**ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА
ПРОГРАМА СПЕЦКУРСУ
„Професійний розвиток особистості в
інформаційно-освітньому просторі”**

*Навчальна програма для студентів
напряму підготовки 6.010201 галузі знань 0102
„Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини”
освітнього рівня (базова вища освіта) ОКР бакалавр*

За редакцією автора
Комп'ютерний набір і макет – Драгнєв Ю. В.

Здано до склад. 10.09.2012 р. Підп. до друку 27.09.2012.
Формат 60x84 1/16. Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Друк
ризографічний. Ум. друк. арк. 2,03.
Наклад 300 прим. Зам. № 103.

Видавець і виготовлювач
Видавництво Державного закладу
„Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
вул. Оборонна, 2, м. Луганськ, 91011. Т/ф: (0642) 58-03-20.
e-mail: alma-mater@list.ru
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3459 від 09.04.2009 р.